

ČOAHKKÁIGEASSU

Mánáidáittardeaddji muitalus riikkabeivviide 2022

Mánáidáittardeaddji doaibma lea sihkkarastit, ahte máná rievttit ja sajádat válde vuhtii lánkaásaheamis ja servodatlaš mearrádusdahkanamis. Oktii njealji jagis mánáidáittardeaddji luobaha riikkabeivviide muitalusas iežas hálddahuorggistis. Vuosttas gearde riikkabeimuitalus almmustahttui jagi 2018.

Dán riikkabeimuitalusa mihttomearrin lea addit riikkabeivviide geahčastaga mánáid sajádagas ja sin rivttiid ollašuvvamis Suomas jagiin 2018-2021. Muitalusa mihttomearrin lea doarjut riikkabeivviid válde vuhtii mánáid vuoigatvuođaid sin mearrádusdahkanamis, vai dat sáhtašii ovddidit buori ja mánávuođđosaš máná-, nuoraid- ja bearašpolitihka.

Riikkabeimuitalus sisttisoallá guhtha logu, main vuosttažis govvejit jagiid 2018-2021 mánápolitihka sihke dasa váikkuhan fenomenaid ja servodatpolitihkalaš ođastusaid. Nuppi logus guorahallat suomelaš skuvlenpolitihka, dan ođastusaid, diehtovuodu ja resurssaid. Goalmmát logus vuodjut guorahallanáigodagas ovdan boahtán sierragažaldagaide, ja njealját logus ovdanbuktit geahčastaga mánáid guoskevaš našuvnnalaš lánkaásaheami ovdáneami mánáid rivttiid soahpamuša geahččanguovllus. Viđát logus muitalat mánáid ja nuoraid deaivvademiin ja gaskkustit sis ožžojuvvon dieđu.

Muitalus nohká epiloggii, mas ovdanbuktit duogáža ja árvoštallat guorahallanáigodagas gárvvistuvvon našuvnnalaš mánástrategiija.

Riikkabeimuitalus čájeha, ahte guorahallanáigodagas máná rivttiid leat hástalan koronapandemiija, dálkkádatrivvdama ja riegeadeami njiedjama lágan fenomenat. Servodagas leat ollašuttán ja ollašuvvamin eatnatlohkosaš viiddis ođastusaid, maid oktavuodas máná rievttit leat váldejuvvon vuhtii molsašuddi lánkai. Máná ovddu vuhtiváldin lea ovdánan smávva lánkkuiguin ja gáibida jeavddalaš muittuheami. Seammás mánát ja nuorat ieža háliidit oassálastit ja váikkuhit ii dušše iežas eallimii muhto maiddái servodatlaš mearrádusdahkanami.

Muitalus sisttisoallá golbma evttohusa. Vuosttažettiin mánáidáittardeaddji oaidná, ahte máná ovddu prioriseren galgá boahttevuodas biddjot sisa vuodđolága (731/1999) vuodđovuogitvuodanjuolggadusaide. Nubbin mánáidáittardeaddji gávnnaheami, ahte Suomas galgá álggahit mánáidsuodjalanlága oppalašođastusa. Goalmmádin mánáidáittardeaddji evttoha, ahte Suoma skuvlenpolitihka resurssaid galgá boahttevuodas dorvvastit ráđdehusbajiid badjel nu, ahte čatnasit earáid Davviriikkaid ruhtadeami dávvistan ja čielgasit meroštallojuvvon ruhtadandássái.